

סימוכין : 02338413

(מס' פנימי : 484925)

נספח מס' מ-769/א'

(פ/19/292 ; פ/19/1294)

הצעת חוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד–2014

הצעת חוק זו היא מיזוג של שלוש הצעות חוק :

- (1) הצעת חוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ג–2013, מטעם הממשלה – נדונה בכנסת בקריאה הראשונה ביום כ"ג בתמוז התשע"ג (1 ביולי 2013), והועברה לוועדת הכנסת, לקביעת ועדה לדיון בהצעה. ביום ח' בכסלו התשע"ד (11 בנובמבר 2013) הודיעה ועדת הכנסת לכנסת כי החליטה, בהתאם להוראות סעיף 83(ב), להעביר את הצעת החוק לדיון בוועדה משותפת לוועדת הכלכלה וועדת הכספים.
- (2) הצעת חוק הקמת מאגר מידע לעניין מחירי מוצרים ברשתות שיווק, התשע"ג–2013 (פ/19/292) מטעם חברי הכנסת – נדונה בכנסת בדיון מוקדם בכנסת ביום י"ג בסיוון התשע"ג (22 במאי 2013) והועברה לוועדת הכנסת, לקביעת ועדה לדיון בהצעה.
- (3) הצעת חוק פרסום מחירי מוצרים ברשתות שיווק, התשע"ג–2013 (פ/19/1294), מטעם חברי הכנסת – נדונה בדיון מוקדם בכנסת ביום כ"ג בתמוז התשע"ג (1 ביולי 2013) והועברה לוועדת הכנסת, לקביעת ועדה לדיון בהצעה. ביום י"ז בכסלו התשע"ד (20 בנובמבר 2013) הודיעה ועדת הכנסת לכנסת כי החליטה, בהתאם להוראות סעיף 78(ב), להעביר את הצעות החוק מטעם חברי הכנסת לדיון בוועדה משותפת לוועדת הכלכלה וועדת הכספים.

בהתאם להוראות סעיף 84(ד) לתקנון הכנסת, החליטה ועדת הכנסת לאשר את מיזוגן והבאתן של הצעות החוק כהצעת חוק אחת לקריאה השנייה ולקריאה השלישית.

הצעת החוק מוגשת – בצירוף הסתייגויות – לקריאה השנייה ולקריאה השלישית ביום ט"ז באדר ב' התשע"ד (18 במרס 2014).

להצעת החוק לא הוגשו בקשות רשות דיבור.

יוזמי הצעות חוק הפרטיות: חברי הכנסת נחמן שי, ניצן הורביץ, דב חנין, מרב מיכאלי, איילת שקד, עדי קול, יצחק הרצוג, קארין אלהרר, עמרם מצנע, יוני שטבון, איתן כבל

הצעת חוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית

02338413

נספח מס' מ-769/א'
(פ/19/292 ; פ/19/1294)

חוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד–2014

פרק א': מטרה והגדרות

מטרה 1. מטרת חוק זה היא הגברת התחרותיות בענף המזון ובתחום מוצרי הצריכה, לשם הפחתת המחירים לצרכן.

הגדרות 2. בחוק זה –

"אדם קשור", לתאגיד – כל אחד מאלה:

(1) אדם השולט בתאגיד;

(2) תאגיד הנשלט בידי אדם כאמור בפסקה (1);

(3) תאגיד הנשלט בידי מי מהאמורים בפסקאות (1) ו-(2);

"אתר האינטרנט" – אתר האינטרנט של רשות ההגבלים העסקיים;

"בית הדין" ו"הסדר" – כהגדרתם בחוק ההגבלים העסקיים;

"במישרין או בעקיפין" – לרבות בכל אחד מאלה:

(1) באמצעות שלוח או נאמן;

(2) יחד עם אחר בשיתוף פעולה לפי הסכם;

(3) באמצעות זכויות המוקנות לפי הסכם;

(4) באמצעות החזקה או רכישה בידי קרוב, חברת נאמנות או חברת רישומים;

"החזקה" – במישרין או בעקיפין, ויראו אדם כמי שמחזיק בעצמו, במישרין, בכל החזקותיו של אדם הקשור לו;

"הממונה" – כהגדרתו בחוק ההגבלים העסקיים, ולעניין פרק ג' – כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן;

"הסכס" – לרבות הסדר ;

"חוק הגנת הצרכן" – חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981¹ ;

"חוק ההגבלים העסקיים" – חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988² ;

"זכות בתאגיד" – כל אחת מאלה :

(1) בעלות במניה, החזקה בה או זכות להורות על מכירתה ;

(2) זכות להצביע באסיפה הכללית של חברה או באורגן מקביל לאסיפה כללית של תאגיד אחר, או זכות להורות כיצד להצביע באסיפה כללית או באורגן כאמור ;

(3) זכות למנות דירקטור, ובתאגיד שאינו חברה – זכות למנות בעל תפקיד דומה ; לעניין זה יראו את מי שמינה דירקטור או בעל תפקיד דומה כבעל הזכות למנותו ;

(4) זכות למנות מנהל כללי ;

(5) זכות להשתתף ברווחי התאגיד ;

(6) זכות לחלוק ביתרת נכסי התאגיד לאחר סילוק חובותיו בעת פירוקו ;

(7) כל זכות שתוכנה כתוכן זכות כאמור בפסקאות (1) עד (6), אף אם תוארה שונה ;

"חנות" – מקום לממכר קמעונאי של מזון ומוצרי צריכה, לרבות חנות מקוונת, ובלבד שמתקיימים לגביו כל התנאים המפורטים להלן, ויראו לעניין זה כמה נקודות מכירה כחנות אחת אם קמעונאי אחד מחזיק בהן במתחם אחד :

(1) כל אלה נמכרים בו דרך קבע: ירקות ופירות טריים, חלב ומוצריו, ומוצרי ניקיון ;

(2) יותר ממחצית ממחזור המכירות בו הוא ממכרת מזון ;

"חנות גדולה" – חנות ששטח המכירה שלה הוא לפחות 250 מ"ר, למעט חנות מקוונת ;

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 248.
² ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

"מחזור מכירות" – ערך מכירות לפי דוחות כספיים מבוקרים, בלא מס ערך מוסף ובלא מס קנייה, ולעניין חברה שיש לה חברות-אם או חברות-בת – לפי הדוחות הכספיים המאוחדים; לעניין זה – "חברה-אם" – חברה השולטת בחברה אחרת; "חברה-בת" – חברה שחברה אחרת שולטת בה;

"מצרך" – מזון וכל מוצר אחר הנמכר בחנות, למעט מוצרי חשמל, מוצרי טקסטיל, ציוד משרדי, כלי בית, ספרים ועיתונים;

"מצרך חדש" – מצרך שלא סופק בישראל במשך השנה שקדמה לתחילת אספקתו (בהגדרה זו – השנה הקודמת), וכל עוד לא עברה שנה מתחילת האספקה; לעניין זה, לא יראו כמצרך חדש מצרך שאינו שונה מהותית ממצרך אחר שנמכר לצרכנים בשנה הקודמת, ובכלל זה שינוי באריזה, לרבות בגודלה, בצורתה או בחזותה או שינוי לא מהותי בהרכב המצרך;

"מצרך מותג פרטי" – מצרך הנושא שם מסחרי, סימן מסחר, סמל, כיתוב מיוחד, עיצוב גרפי או סימנים ייחודיים אחרים שניתן לזהותו עם קמעונאי גדול או קמעונאים גדולים;

"מצרכים תחליפיים" – הקבוצה המצומצמת של מצרכים שהם תחליפים ישירים ומשמעותיים בעיני הצרכן למצרך אחר;

"ספק" – מי שמספק לקמעונאי, או באמצעות קמעונאי, במישרין או באמצעות מפיץ, מצרכים, ובכלל זה מצרכי מותג פרטי, לרבות מפיץ של מצרכים כאמור, וכן כל אדם קשור לאלה;

"ספק גדול" – ספק שמחזור המכירות שלו לקמעונאים, או באמצעות קמעונאים, בישראל, בשנת הכספים הקודמת, עלה על 300 מיליון שקלים חדשים, או ספק שהוא בעל מונופולין כמשמעותו בסעיף 26 לחוק ההגבלים העסקיים, לגבי מצרך מסוים שבשלו הוכרז מונופולין;

"קמעונאי" – אדם המחזיק בחנות, וכן כל אדם קשור אליו;

"קמעונאי גדול" – כל אחד מאלה:

(1) קמעונאי המחזיק בשלוש חנויות לפחות שמחזור המכירות הכולל של חנויותיו, בשנת הכספים הקודמת, עולה על 250 מיליון שקלים חדשים; לעניין זה, "מחזור מכירות" – לרבות מחזור המכירות של מצרכים שספק מכר בחנות של הקמעונאי;

(2) קמעונאי המחזיק בחנות מקוונת שמחזור המכירות הכולל שלו בישראל מהחנות המקוונת, ואם הוא מחזיק גם בחנות שאינה מקוונת, אחת או יותר – יחד עם הכנסותיו ממנה וממצרכים שספק מכר בחנות של הקמעונאי, בשנת הכספים הקודמת, עולה על 250 מיליון שקלים חדשים;

"קרוב" – בן זוג וכן אח, הורה, הורה הורה, צאצא או צאצא של בן הזוג, או בן זוגו של כל אחד מאלה;

"שליטה" – היכולת לכוון, במישרין או בעקיפין, פעילותו של תאגיד; בלי לגרוע מכלליות האמור, חזקה על אדם שהוא בעל שליטה בתאגיד –

(1) אם הוא מחזיק ביותר ממחצית הזכות להצביע באסיפה הכללית של חברה או באורגן מקביל לאסיפה כללית של תאגיד אחר, או מהזכות למנות דירקטורים בחברה או מהזכות למנות בעלי תפקידים דומים בתאגיד שאינו חברה;

(2) אם הוא מחזיק בזכות למנות בתאגיד מנהל כללי;

(3) אם הוא מחזיק ביותר משלושים אחוזים מזכות בתאגיד, ואין אדם אחר המחזיק יותר ממחצית מאותה זכות;

(4) אם הוא מחזיק ביכולת למנוע קבלת החלטה עסקית מהותית בתאגיד, זולת אם יכולת זו נובעת מהסכם בדבר הלוואה שנתן תאגיד בנקאי במהלך עסקיו הרגילים, או אם היא ניתנה לצורך הגנת מיעוט מקובלת בתאגיד; וכן חזקה על אדם הנהנה בנאמנות שהוא בעל שליטה בנכסיה, למעט אם הוא מחזיק ביחידה בקרן נאמנות שחל עליה חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד–1994³;

"השר" – שר הכלכלה.

³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 308.

3. עדכון סכומים (א) השר, בהתייעצות עם הממונה ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לשנות את הסכום הנקוב בהגדרה "ספק גדול", ורשאי הוא לקבוע סכומים שונים לסוגי ספקים גדולים שונים.

(ב) הסכומים הקבועים בהגדרות "ספק גדול" ו"קמעונאי גדול" יעודכנו ב-16 בינואר של כל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון) בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום העדכון בשנה שקדמה לו; הממונה יפרסם ברשומות ובאתר האינטרנט הודעה על הסכומים המעודכנים לפי סעיף זה; בסעיף זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

פרק ב': הסדרת פעילות ספקים וקמעונאים

סימן א': פעולות אסורות

4. רשימת ספקים גדולים וקמעונאים גדולים (א) בסימן זה, "רשימה" – רשימה של הספקים הגדולים ושל הקמעונאים הגדולים שהממונה מצא שהתקיימו בהם התנאים כאמור בהגדרות "ספק גדול" ו"קמעונאי גדול", לפי העניין, בשנת הכספים שקדמה למועד הפרסום, ושל מי שהצהיר כי הוא ספק גדול בהתאם להוראות סעיף 12(א).

(ב) הממונה יפרסם באתר האינטרנט, עד ל-31 במאי של כל שנה, את הרשימה.

5. איסור התערבות של ספק (א) ספק לא יכתיב או ימליץ לקמעונאי ולא יתערב בדרך אחרת אצל קמעונאי בעניין המחיר לצרכן שגובה הקמעונאי בעבור מצרך שספק אחר מספק או בעניין התנאים שבהם הקמעונאי מוכר לצרכן מצרך שספק אחר מספק.

6. איסור התערבות של קמעונאי (א) קמעונאי לא יכתיב או ימליץ לספק ולא יתערב בדרך אחרת אצל ספק בעניין המחיר לצרכן שקמעונאי אחר גובה בעבור מצרך, או בעניין התנאים שבהם קמעונאי אחר מוכר מצרך לצרכן.

7. איסורים נוספים לגבי ספקים גדולים וקמעונאים גדולים (א) בלי לגרוע מהוראות סעיפים 5 ו-6 –

(1) (א) ספק גדול לא יעסוק בסידור מצרכים בחנות של קמעונאי גדול הנכלל ברשימה ולא יכתיב, ימליץ או יתערב בדרך אחרת בעניין סידור מצרכים;

(ב) אין באמור בפסקת משנה (א) כדי למנוע מספק גדול לתת הנחיות בדבר הטיפול הנדרש למצרכים שהוא מספק לקמעונאי הגדול, לשם שמירה על תקינותם, איכותם ובריאותם, או למנוע ממנו לעסוק בסידור מצרכים הדורשים קירור בחנות של קמעונאי גדול שהשטח הכולל של החנות, הכולל את שטח המכירה ואת המחסנים, אינו עולה על 250 מ"ר ;

(2) קמעונאי גדול לא יהיה צד להסדר עם ספק גדול הנכלל ברשימה הנוגע לסידור מצרכים בחנותו, למעט הסדר הנוגע לסידור מצרכים כאמור בפסקה (1)(ב) ;

(3) ספק גדול לא יכתוב או ימליץ לקמעונאי ולא יתערב בדרך אחרת אצל קמעונאי, בעניינים אלה :

(א) המחיר לצרכן שגובה הקמעונאי בעבור מצרך שהספק מספק ;

(ב) הקצאת שטח מכירה בשיעור כלשהו למצרך שהספק מספק ;

(ג) רכישת מצרך שהספק מספק בהיקף כלשהו מסך רכישות הקמעונאי של המצרך ושל מצרכים תחליפיים ;

(ד) רכישה או מכירה של מצרכים שספק אחר מספק לקמעונאי, לרבות כמויות ויעדי רכישה, שטח המכירה המוקצה להם בחנות וכל תנאי מסחרי אחר.

(4) קמעונאי גדול לא יהיה צד להסדר עם ספק גדול הנכלל ברשימה הנוגע לעניינים המנויים בפסקה (3).

(ב) הממונה רשאי, לבקשת ספק גדול או קמעונאי גדול, לפטור אותו מתחולת הוראות סעיף קטן (א), למעט סעיף קטן (א)(3)(ד), כולן או חלקן, לפי העניין, אם שוכנע כי אין בביצוע הפעולות נושא הפטור כדי ליצור חשש לפגיעה בתחרות ; החלטות הממונה לפי סעיף קטן זה יפורסמו באתר האינטרנט.

(ג) הממונה רשאי לקבוע כללים ביחס לסוגי הסדרים או פעולות שלגביהם יהיו ספק גדול או קמעונאי גדול פטורים מתחולת הוראות סעיף קטן (א), למעט סעיף קטן (א)(3)(ד), אם שוכנע כי אין בסוגי הסדרים או פעולות אלה כדי ליצור חשש לפגיעה בתחרות.

(ד) הוראות סעיף קטן (א), למעט סעיף קטן (א)(3)(ד), לא יחולו לגבי מצרך חדש של הספק הגדול.

8. תמחור אסור
וקשירה אסורה

(א) קמעונאי גדול לא יהיה צד להסדר עם ספק גדול הנכלל ברשימה, וספק גדול לא יהיה צד להסדר עם קמעונאי גדול הנכלל ברשימה או עם מפיץ, שתוצאתו היא תמחור אסור; לעניין זה, "תמחור אסור" –

(1) מכירת חלק מיחידות המצרך, או מכירת חלק מיחידות המצרכים בסל מצרכים, במחיר נמוך מהעלות השולית של אספקת המצרך לקמעונאי הגדול;

(2) מכירת מצרכים, לרבות סל מצרכים, שסך כל מחירם נמוך או שווה לסך כל המחיר שהספק הגדול מציע לקמעונאי הגדול בעד רכישת מספר קטן יותר של יחידות אותו מצרך או בעד אותו סל מצרכים בהרכב מצומצם יותר.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו לגבי הסדרים בנוגע למצרך חדש בלבד של הספק הגדול.

(ג) ספק גדול לא יתנה מכירת מצרך ממצרכיו לקמעונאי ברכישת מצרך אחר של אותו ספק גדול.

(ד) ספק לא יעביר תשלומים לקמעונאי גדול הנכלל ברשימה, בכסף או בשווה כסף, וקמעונאי גדול לא יקבל תשלומים כאמור; אין באמור כדי לאסור על ספק להזיל, בכפוף להוראות חוק זה, מחיר יחידת מצרך שהוא מספק לקמעונאי הגדול; הוראות סעיף קטן זה לא יחולו על כל אחד מאלה:

(1) תשלומים מספק לקמעונאי גדול כנגד החזר מצרכים שסיפק לקמעונאי הגדול;

(2) תשלומים שאינם חלק מהתנאים המסחריים ביחס לרכישת מוצרי הספק על ידי הקמעונאי הגדול, ובכלל זה פיצויים לפי כל דין;

(3) תשלומים על פי הסדר שלפיו הספק מוכר את מצרכיו ישירות לצרכן, באמצעות הקמעונאי הגדול, בתמורה לתשלום לקמעונאי הגדול.

(ה) בסעיף זה –

"סל מצרכים" – מצרכים שמחירם מושפע ממכירתם יחד או שמוצעים למכירה במחיר כולל;

"עלות שולית של אספקת מצרך" – השינוי בעלות הכוללת של ייצור או של רכישת מצרך, שיווקו והפצתו על ידי הספק, כתוצאה מאספקת יחידה נוספת של המצרך על ידי הספק.

9. סמכות למתן הוראות לקמעונאי גדול המוכר מצרכים של ספק גדול

(א) הממונה רשאי לתת לקמעונאי גדול, המוכר מצרך של ספק גדול, הוראות בדבר הצעדים שעליו לנקוט בקשר לאותו מצרך או בקשר למצרכים תחליפיים לאותו מצרך, ובכלל זה הוראות בדבר השטחים בחנות המוקצים למכירה (בחוק זה – שטחי מדף), בחנות של הקמעונאי הגדול למצרך או למצרכים תחליפיים, ורשאי הוא להתנות את הוראותיו בתנאים, ובכלל זה תנאים שעניינם תשלומים, והכול כדי למנוע פגיעה או חשש לפגיעה משמעותית בתחרות או בציבור, או כדי להגביר באופן משמעותי את התחרות.

(ב) הממונה ימסור הודעה על כוונתו לתת הוראה לקמעונאי הגדול או לספק הגדול הנוגעים לאותה הוראה וכן יפרסם באתר האינטרנט את דבר כוונתו לתת הוראה לפי סעיף זה, לפחות 14 ימים לפני מתן ההוראה, ויעמיד לעיון הציבור את נוסח ההוראה.

(ג) הממונה ימסור את ההוראה לקמעונאי הגדול, יודיע על כך לספק הגדול שמספק את המצרך נושא ההוראה ויפרסם את נוסח ההוראה באתר האינטרנט.

(ד) קמעונאי גדול שניתנה לו הוראה לפי סעיף קטן (א), וכל ספק גדול שבקשר עם מצרך שלו ניתנה ההוראה, רשאי לערור עליה לפני בית הדין בתוך שלושים ימים ממועד פרסום ההוראה כאמור בסעיף קטן (ג).

(ה) בית הדין רשאי לאשר את הוראת הממונה, לבטלה או לשנותה.

(ו) הוראת הממונה תיכנס לתוקף בתוך שלושים ימים ממועד הפרסום האמור בסעיף קטן (ג) או במועד מאוחר יותר שקבע הממונה.

(ז) על דיוני בית הדין בערר לפי סעיף זה ועל ערעור על החלטתו יחולו הוראות לפי סעיפים 33 עד 40 לחוק ההגבלים העסקיים, בשינויים המחוייבים.

10. הוראות לעניין הקצאת שטחי מדף לספקים גדולים מאוד – הוראת שעה

(א) הממונה יפרסם באתר האינטרנט רשימה של ספקים גדולים מאוד שקמעונאי גדול לא יהיה רשאי להקצות למצרכים שהם מספקים לו שטח מדף בשיעור העולה על 50% משטחי המדף בכל אחת מחנויותיו הגדולות; בסעיף זה, "ספק גדול מאוד" – ספק שמחזור המכירות שלו לקמעונאים, או באמצעות קמעונאים, בישראל, בשנת הכספים הקודמת, עלה על מיליארד שקלים חדשים.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) יעמדו בתוקפן שנה מיום תחילתו של סימן זה; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי להאריך את התקופה בשנה אחת נוספת בכל פעם, ובלבד שהתקופה הכוללת לתוקף הוראות אותו סעיף קטן לא תעלה על ארבע שנים.

(ג) בתוך חודשיים מיום תחילתו של חוק זה ידווחו הקמעונאים הגדולים לממונה על השיעור משטחי המדף בחנויותיהם הגדולות המוקצה למצרכים של ספקים גדולים מאוד; הממונה רשאי לדחות את מועד הדיווח לפי סעיף קטן זה בחודש נוסף.

(ד) הממונה ידווח לוועדת הכלכלה של הכנסת על ממצאיו בעניין הקצאת שטחי מדף בחנויותיהם הגדולות של קמעונאים גדולים, ורשאי הוא, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע שיעור אחר מהשיעור הקבוע בסעיף קטן (א) להקצאת שטחי מדף לספקים גדולים מאוד; דיווח כאמור יימסר בתוך חודש מתום התקופה כאמור בסעיף קטן (ג).

(א) ראה הממונה כי כתוצאה מהתנהגותו של קמעונאי גדול לגבי מצרכי מותג פרטי שהוא מוכר, קיים חשש לפגיעה משמעותית בציבור או בתחרות, רשאי הוא לתת לקמעונאי הגדול הוראות בדבר הצעדים שעליו לנקוט כדי למנוע את הפגיעה; הוראה שניתנה לקמעונאי גדול תפורסם באתר האינטרנט.

11. סמכות לתת הוראות לקמעונאי המוכר מצרכי מותג פרטי

(ב) ניתנה לקמעונאי גדול הוראה לפי סעיף קטן (א), רשאי הוא לערור עליה לפני בית הדין בתוך שלושים ימים מקבלת ההוראה.

(ג) בית הדין רשאי לאשר את הוראת הממונה, לבטלה או לשנותה.

(ד) על דיוני בית הדין בערר לפי סעיף זה ועל ערעור על החלטתו יחולו הוראות לפי סעיפים 33 עד 40 לחוק ההגבלים העסקיים, בשינויים המחוייבים.

(א) ספק גדול ידווח לממונה, אחת לשנה, על מחזור המכירות השנתי שלו לקמעונאים בישראל ובאמצעותם; על אף האמור, ספק גדול רשאי למסור לממונה הצהרה כי מתקיימים בו התנאים בהגדרה "ספק גדול", ולא תחול עליו חובת הדיווח לפי סעיף קטן זה.

12. חובות דיווח – ספק גדול וקמעונאי גדול

(ב) קמעונאי גדול ידווח לממונה, אחת לשנה, על החנויות שהוא מחזיק בהן, ומחזור המכירות השנתי של כל חנות.

(ג) השר יקבע הוראות לעניין פרטי הדיווח וההצהרה לפי סעיף זה, והמועדים למסירתם.

13. חוות דעת
מקדמיות
הוראות סעיף 43א לחוק ההגבלים העסקיים יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין סימן זה.

סימן ב': תחרות גאוגרפית של קמעונאים

14. הגדרות
בסימן זה –

"אזור ביקוש", של חנות גדולה של קמעונאי גדול – האזור שהגדיר לה הממונה לפי סעיף 15(א);

"אזורים סטטיסטיים" – אזורי המיפקד ואזורי המשנה שנקבעו בצו לפי סעיף 6 לפקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב-1972⁴;

"בקשה" – בקשה לפתיחת חנות גדולה, שהוגשה לפי סעיף 17(ב);

"השיעור המחושב", של חנות גדולה של קמעונאי גדול – השיעור שחישב לה הממונה לפי סעיף 16(א);

"קבוצת תחרות", של חנות גדולה של קמעונאי גדול – קבוצת החנויות שהגדיר הממונה לגבי אותה חנות גדולה לפי סעיף 15(ב);

"קמעונאי גדול" – כל אחד מאלה:

(1) קמעונאי גדול כהגדרתו בסעיף 2;

(2) קמעונאי המחזיק בחנות גדולה אחת לפחות שמחזור המכירות שלה, בשנת הכספים הקודמת, עלה על 100 מיליון שקלים חדשים וכל אדם קשור אליו; לעניין זה, "מחזור מכירות" – לרבות מחזור המכירות של מצרכים שספק מכר בחנות גדולה של קמעונאי כאמור.

15. הגדרת אזור ביקוש
וקבוצת תחרות
לחנות גדולה של
קמעונאי גדול
(א) הממונה יגדיר לגבי כל חנות גדולה של קמעונאי גדול את האזור הגאוגרפי, המבוסס על האזור הסטטיסטי שבו נמצאת החנות ועל אזורים סטטיסטיים הסובבים אזור זה, שייחשב כאזור הביקוש של אותה חנות לשם הוראות סימן זה; לעניין זה ישקול הממונה, בין השאר, את השיקולים האלה:

(1) מרחקי נסיעה של צרכנים אל החנות;

(2) גודל החנות;

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 24, עמ' 500.

(3) מיקום החנות בסביבה עירונית או אחרת.

(ב) הממונה יגדיר, לגבי כל חנות גדולה של קמעונאי גדול, את קבוצת החנויות של קמעונאים גדולים שיש חפיפה בין האוכלוסייה שבאזורי הביקוש שלהן ובין האוכלוסייה שבאזור הביקוש של החנות הגדולה בשיעור העולה על השיעור הקובע, שתיחשב כקבוצת התחרות של אותה חנות גדולה לשם הוראות סימן זה; לעניין זה, "השיעור הקובע" – השיעור שעליו החליט הממונה ושפורסם באתר האינטרנט.

16. השיעור המחושב לחנות גדולה של קמעונאי גדול

(א) הממונה יחשב, לגבי כל חנות גדולה של קמעונאי גדול, את השיעור המתקבל מהיחס שבין מחזור המכירות של הקמעונאי הגדול בחנויותיו הגדולות בקבוצת התחרות של החנות הנבחרת, לרבות אותה החנות, ובין מחזור המכירות של כלל החנויות הגדולות השייכות לקבוצת התחרות; בסעיף זה, "מחזור מכירות" – מחזור מכירות של חנות גדולה בחלק המיוחס לאזור הביקוש של אותה חנות בלבד, לרבות ממכירת מצרכים של ספק גדול באמצעות הקמעונאי הגדול באותה חנות.

(ב) הממונה ימסור לכל קמעונאי גדול, אחת לשנתיים, לכל הפחות, הודעה בכתב בדבר אזורי הביקוש של חנויותיו הגדולות שהשיעור המחושב שלהן עולה על 30% ובדבר אזורי הביקוש של חנויותיו הגדולות שהשיעור המחושב שלהן עולה על 50% (בפרק זה – הודעה בדבר אזורי ביקוש).

(ג) קמעונאי גדול שקיבל הודעה בדבר אזורי ביקוש, רשאי להשיג עליה לפני הממונה; השגה כאמור ניתן להגיש בתוך השנתיים שלאחר קבלת ההודעה, לרבות בשל שינוי נסיבות.

(ד) מצא הממונה כי הקמעונאי הגדול הניח בסיס עובדתי סביר להשגתו, יבחן את ההשגה וימסור לקמעונאי את החלטתו.

17. פתיחת חנות נוספת באזור ביקוש

(א) לא יפתח קמעונאי גדול חנות גדולה נוספת באזור ביקוש הנכלל בהודעה בדבר אזורי ביקוש, אלא באישור הממונה בכתב ומראש, ובהתאם לתנאי האישור.

(ב) קמעונאי גדול המבקש לפתוח חנות גדולה נוספת באזור ביקוש הנכלל בהודעה בדבר אזורי ביקוש, יגיש לממונה בקשה מנומקת (בסימן זה – בקשה).

(ג) הממונה לא יאשר בקשה לגבי אזור ביקוש שהשיעור המחושב בו כאמור בהודעה בדבר אזורי ביקוש עולה על 30% אך נמוך מ-50%, אלא אם כן מצא שאין חשש סביר שפתיחת החנות תגרום לפגיעה בתחרות.

(ד) הממונה לא יאשר בקשה לגבי אזור ביקוש שהשיעור המחושב בו כאמור בהודעה בדבר אזורי ביקוש עולה על 50%, אלא אם כן מצא כי קיימת ודאות קרובה לכך שפתיחת החנות לא תגרום לפגיעה בתחרות.

(ה) הממונה ייתן את החלטתו בדבר אישור הבקשה, בתנאים או בלא תנאים, או בדבר התנגדותו לבקשה, בתוך 90 ימים מיום הגשת הבקשה; במניין הימים האמורים לא יובא בחשבון הזמן שחלף מהמועד שבו דרש הממונה פרטים נוספים הדרושים לו לבדיקת הבקשה, ועד לקבלתם.

(ו) החלטות הממונה בבקשות לפי סעיף זה יפורסמו באתר האינטרנט.

(א) התנגד הממונה לבקשה, או התנה את אישורו בתנאים, רשאי המבקש לערור על החלטת הממונה לפני בית הדין בתוך שלושים ימים מיום קבלתה.

18. ערר על החלטת הממונה בבקשה לפתיחת חנות גדולה

(ב) אישר הממונה בקשה, בין בתנאים ובין בלא תנאים, רשאי אדם העלול להיפגע מהחלטת הממונה, איגוד עסקי וכן ארגון צרכנים, לערור על ההחלטה לפני בית הדין בתוך שלושים ימים מיום שההחלטה פורסמה באתר האינטרנט, ובלבד שההחלטה עלולה לגרום לאותו אדם, לחברי האיגוד או לצרכנים, פגיעה בניגוד למטרות חוק זה.

(ג) בית הדין רשאי לאשר את החלטת הממונה, לבטלה או לשנותה.

(ד) על דיוני בית הדין בערר לפי סעיף זה ועל ערעור על החלטתו יחולו הוראות לפי סעיפים 33 עד 40 לחוק ההגבלים העסקיים, בשינויים המחויבים.

(א) ראה בית הדין, על פי פנייה של הממונה, כי הדבר דרוש לשם הגברת התחרות האזורית בקמעונאות המזון, רשאי הוא לצוות על קמעונאי גדול, שהממונה מסר לו הודעה בדבר אזורי ביקוש, על אזור ביקוש של חנות גדולה שהשיעור המחושב שלה עולה על 50%, ויש לו באותו אזור ביקוש שלוש חנויות גדולות לפחות, לעשות אחת או יותר מהפעולות האלה, בהתאם לתנאים שיקבע בית הדין:

19. צו מכירה – הוראת שעה

(1) הפסקת פעילות הקמעונאי הגדול בחנות גדולה אחת או יותר באותו אזור ביקוש;

(2) העברת זכויות הקמעונאי הגדול בחנות גדולה אחת או יותר באותו אזור ביקוש, כולן או חלקן, לאדם אחר לתקופה מוגבלת;

(3) מכירת זכויות הקמעונאי הגדול בחנות גדולה אחת או יותר, באותו אזור ביקוש, כולן או חלקן, לאדם אחר;

(4) כל פעולה אחרת שתיראה לבית הדין כמתאימה בנסיבות העניין.

(ב) על דיוני בית הדין בערר לפי סעיף זה ועל ערעור על החלטתו יחולו הוראות לפי סעיפים 33 עד 40 לחוק ההגבלים העסקיים, בשינויים המחויבים.

(ג) סעיף זה יעמוד בתוקפו שש שנים מיום פרסומו של חוק זה (בסעיף זה – תקופת הוראת השעה); על אף האמור, פנה הממונה לבית הדין בבקשה למתן צו מכירה כאמור בסעיף קטן (א) בתקופת הוראת השעה, תעמוד סמכות בית הדין בתוקפה עד למתן פסק דין סופי בבקשה, ואם נתן צו – יהיה על הקמעונאי הגדול לבצעו גם אם תקופת הביצוע היא לאחר תום תקופת הוראת השעה.

20. איסור על הסדר במרקעין
קמעונאי גדול שקיבל מהממונה הודעה בדבר אזורי ביקוש, לא יתקשר בהסדר שעניינו, מטרתו או תוצאתו הגבלת קמעונאים אחרים מלהתקשר בחוזה לעשיית עסקה במקרקעין או לגבי מקרקעין, לרבות רכישה, מכירה, החכרה או השכרה של מקרקעין, או להקמת חנות גדולה או לכל פעילות מתחרה בענף המזון, באזור הביקוש של החנות שאליה מתייחסת אותה קבוצת תחרות, ולא יאריך הסדר כאמור.

21. חובת דיווח של קמעונאי גדול על חנות גדולה
קמעונאי גדול ידווח לממונה, אחת לשנה, על החנויות הגדולות שהוא מחזיק בהן, מיקומן, שטח המכירה בכל אחת מהן, המועד שבו החלה כל חנות לפעול ומחזור המכירות השנתי של כל חנות; השר יקבע הוראות לעניין פרטי הדיווח והמועדים למסירתו.

סימן ג': אכיפה, עונשין ועיצומים כספיים

22. חיפוש, תפיסות, חקירות ומסירת מידע
למי שהוסמכו לפי סעיפים 45 ו-45א לחוק ההגבלים העסקיים ונתונות להם הסמכויות לפי סעיפים 45 ו-46 לחוק האמור, יהיו נתונות, לעניין הוראות פרק ב', הסמכויות הקבועות בהוראות הסעיפים האמורים, בשינויים המחויבים.

23. עונשין – פרק ב' (א) העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים, או קנס שהוא פי עשרה מהקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁵ (להלן – חוק העונשין):

(1) ספק שהכתיב או המליץ לקמעונאי או התערב בדרך אחרת אצל קמעונאי בעניין מהעניינים האמורים בסעיף 5, בניגוד להוראות אותו סעיף;

(2) קמעונאי שהכתיב או המליץ לספק או התערב בדרך אחרת אצל ספק בעניין מהעניינים האמורים בסעיף 6, בניגוד להוראות אותו סעיף;

(3) ספק גדול שעסק בסידור מצרכים בחנות של קמעונאי גדול הנכלל ברשימה, או הכתיב, המליץ או התערב בדרך אחרת בעניין סידור מצרכים כאמור, בניגוד להוראות סעיף 7(א)(1);

(4) קמעונאי גדול שהיה צד להסדר עם ספק גדול הנכלל ברשימה הנוגע לסידור מצרכים בחנותו, בניגוד להוראת סעיף 7(א)(2);

(5) ספק גדול שהכתיב או המליץ לקמעונאי או התערב בדרך אחרת אצל קמעונאי בעניין מהעניינים האמורים בסעיף 7(א)(3) בניגוד להוראות אותו סעיף;

(6) קמעונאי גדול שהיה צד להסדר עם ספק גדול הנכלל ברשימה הנוגע לעניינים האמורים בסעיף 7(א)(3), בניגוד להוראת סעיף 7(א)(4);

(7) קמעונאי גדול שהיה צד להסדר עם ספק גדול הנכלל ברשימה או ספק גדול שהיה צד להסדר עם קמעונאי גדול הנכלל ברשימה או עם מפיץ, שתוצאתו היא תמחור אסור, בניגוד להוראות סעיף 8(א);

(8) ספק גדול שהתנה מכירת מצרך ממצרכיו לקמעונאי ברכישת מצרך אחר של אותו ספק גדול, בניגוד להוראות סעיף 8(ג);

⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(9) ספק שהעביר תשלומים לקמעונאי גדול הנכלל ברשימה, בניגוד להוראות סעיף 8(ד);

(10) קמעונאי גדול שקיבל תשלומים מספק, בניגוד להוראות סעיף 8(ד);

(11) קמעונאי גדול שלא מילא אחר הוראות שנתן לו הממונה, לפי הוראות סעיף 9;

(12) קמעונאי גדול שהקצה שטח מדף בשיעור העולה על 50% משטחי המדף, או בשיעור אחר שקבע הממונה לפי סעיף 10, למצרכים שמספק לו ספק גדול מאוד, בניגוד להוראות אותו סעיף;

(13) קמעונאי גדול שלא מילא אחר הוראות שנתן לו הממונה, לפי הוראות סעיף 11;

(14) קמעונאי גדול שפתח חנות גדולה נוספת באזור ביקוש הנכלל בהודעה בדבר אזורי ביקוש בלא קבלת אישור או שלא בהתאם לתנאי האישור, בניגוד להוראות סעיף 17(א);

(15) קמעונאי גדול שקיבל מהממונה הודעה בדבר אזורי ביקוש, והיה צד להסדר שעניינו, מטרתו או תוצאתו הגבלת קמעונאים אחרים בעניינים המנויים בסעיף 20, בניגוד להוראות אותו סעיף.

(ב) היתה עבירה כאמור בסעיף קטן (א) עבירה נמשכת, רשאי בית המשפט להטיל קנס נוסף שהוא פי עשרה מהקנס האמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין (להלן – קנס נוסף) לכל יום שבו נמשכת העבירה.

(ג) נעברה העבירה בידי תאגיד, דינו – כפל הקנס הקבוע בסעיף קטן (א) או הקנס הנוסף, לפי העניין.

24. עונשין לעניין אי-מסירת מידע מי שלא מסר ידיעה, מסמך, פנקס או תעודה אחרת, בהתאם לדרישת הממונה או דרישת מי שהממונה הסמיך לכך, לפי סעיף 46(ב) לחוק ההגבלים העסקיים מכוח הוראת סעיף 22, דינו – מאסר שנה או קנס שהוא פי עשרה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, וקנס נוסף לכל יום שבו נמשכת העבירה; אם הוא תאגיד – כפל הקנס או הקנס הנוסף, לפי העניין.

25. אחריות נושאי משרה (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 23 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; נעברה עבירה כאמור בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו; בסעיף זה, "נושא משרה" – דירקטור, מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

(ב) המפר הוראה זו, דינו – שישה חודשי מאסר או קנס שהוא פי חמישה מן הקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

26. הגנה לעובדים ולמורשים תהיה זו הגנה טובה לעובד או למורשה הנאשם בעבירה לפי פרק זה, אם יוכיח שפעל בשם מעבידו או בשם מרשו ובהתאם להוראותיו, וכי האמין בתום לב שאין במעשהו משום עבירה על חוק זה.

27. עיצומים כספיים – פרק ב' (א) הפר ספק או קמעונאי הוראה מההוראות המפורטות להלן, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בסכום של עד מיליון שקלים חדשים; היה המפר תאגיד והיה לו, בשנה שקדמה לשנת הכספים שבה בוצעה ההפרה, מחזור מכירות בסכום העולה על 10 מיליון שקלים חדשים, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בשיעור של עד 8% ממחזור המכירות כאמור, ובלבד שסכום העיצום לא יעלה על 24 מיליון שקלים חדשים:

(1) ספק שהכתיב או המליץ לקמעונאי או התערב בדרך אחרת אצל קמעונאי בעניין מהעניינים האמורים בסעיף 5, בניגוד להוראות אותו סעיף;

(2) קמעונאי שהכתיב או המליץ לספק או התערב בדרך אחרת אצל ספק בעניין מהעניינים האמורים בסעיף 6, בניגוד להוראות אותו סעיף;

(3) ספק גדול שעסק בסידור מצרכים בחנות של קמעונאי גדול הנכלל ברשימה, או הכתיב, המליץ או התערב בדרך אחרת בעניין סידור מצרכים כאמור, בניגוד להוראות סעיף 7(א)(1);

(4) קמעונאי גדול שהיה צד להסדר עם ספק גדול הנכלל ברשימה הנוגע לסידור מצרכים בחנותו, בניגוד להוראות סעיף 7(א)(2);

(5) ספק גדול שהכתיב או המליץ לקמעונאי או התערב בדרך אחרת אצל קמעונאי בעניין מהעניינים האמורים בסעיף 7(א)(3), בניגוד להוראות אותו סעיף;

(6) קמעונאי גדול שהיה צד להסדר עם ספק גדול הנכלל ברשימה הנוגע לעניינים האמורים בסעיף 7(א)(3), בניגוד להוראות סעיף 7(א)(4);

(7) קמעונאי גדול שהיה צד להסדר עם ספק גדול הנכלל ברשימה או ספק גדול שהיה צד להסדר עם קמעונאי גדול הנכלל ברשימה או עם מפיץ, שתוצאתו היא תמחור אסור, בניגוד להוראות סעיף 8(א);

(8) ספק גדול שהתנה מכירת מצרך ממצרכיו לקמעונאי ברכישת מצרך אחר של אותו ספק גדול, בניגוד להוראות סעיף 8(ג);

(9) ספק שהעביר תשלומים לקמעונאי גדול הנכלל ברשימה בניגוד להוראות סעיף 8(ד);

(10) קמעונאי גדול שקיבל תשלומים מספק בניגוד להוראות סעיף 8(ד);

(11) קמעונאי גדול שלא מילא אחר הוראות שנתן לו הממונה, לפי הוראות סעיף 9;

(12) קמעונאי גדול שהקצה שטח מדף בשיעור העולה על 50% משטחי המדף או בשיעור אחר שקבע הממונה לפי סעיף 10, למצרכים שמספק לו ספק גדול מאוד, בניגוד להוראות אותו סעיף;

(13) קמעונאי גדול שלא מילא אחר הוראות שנתן לו הממונה, לפי הוראות סעיף 11;

(14) קמעונאי גדול שפתח חנות גדולה נוספת באזור ביקוש הנכלל בהודעה בדבר אזורי ביקוש בלא קבלת אישור או שלא בהתאם לתנאי האישור, בניגוד להוראות 17(א);

(15) קמעונאי גדול שקיבל מהממונה הודעה בדבר אזורי ביקוש, והיה צד להסדר שעניינו, מטרתו או תוצאתו הגבלת קמעונאים אחרים בעניינים המנויים בסעיף 20, בניגוד להוראות אותו סעיף.

(ב) הפר אדם דרישה למסור ידיעות, מסמכים, פנקסים או שאר תעודות, שניתנה לפי סעיף 46(ב) לחוק ההגבלים העסקיים מכוח הוראת סעיף 22 לחוק זה, או את חובת הדיווח הקבועה בסעיף 12 או 21 רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בסכום של עד 300,000 שקלים חדשים; היה המפר תאגיד והיה לו, בשנה שקדמה לשנת הכספים שבה בוצעה ההפרה, מחזור מכירות בסכום העולה על 10 מיליון שקלים חדשים, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בשיעור של עד 3% ממחזור המכירות כאמור, ובלבד שסכום העיצום לא יעלה על 8 מיליון שקלים חדשים.

28. דרך הטלת העיצום הכספי על הטלת עיצום כספי לפי סעיף 27 יחולו הוראות סעיפים 50 עד 55 לחוק ההגבלים העסקיים, בשינויים המחוייבים.

פרק ג': שקיפות מחירים

סימן א': פרסום לציבור

29. הגדרות – פרק ג' – בפרק זה –

"המחיר הכולל" – מחיר הכולל את סך כל התשלומים בעבור המצרך ואת סך כל המסים החלים עליו או על מכירתו והנגבים על ידי הקמעונאי הגדול, לרבות –

(1) מס ערך מוסף, אגרות או תשלומי חובה;

(2) כל תשלום אחר הנלווה לרכישת המצרך, שלא ניתנת לצרכן אפשרות מעשית לוותר עליו;

"קמעונאי גדול" – קמעונאי גדול כהגדרתו בסעיף 2, ובלבד שאם הוא מחזיק חנויות שאינן מקוונות – שטח המכירה הממוצע שלהן עולה על 120 מ"ר.

30. פרסום של מחירי מצרכים באמצעים אלקטרוניים (א) קמעונאי גדול יפרסם לציבור, באינטרנט, בנפרד לגבי כל אחת מחנויותיו, את המחיר הכולל העדכני במועד הפרסום של כל מצרך שהוא מוכר בחנויותיו, כך שעדכון המחיר בפרסום יבוצע לא יאוחר משעה ממועד העדכון בקופות החנות או מהמועד שנקבע לפי סעיף קטן (ו) (בסעיף זה – מחיר כולל עדכני).

(ב) הפרסום ייעשה בקובץ בשפה קריאת מחשב כהגדרתה בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995, ובאופן שתתאפשר, בין השאר, השוואה עדכנית שוטפת של מחירי מצרכים וסלי מצרכים בחנויותיו ובחנויותיהם של קמעונאים גדולים אחרים; קמעונאי גדול יעביר לממונה את כתובת אתר האינטרנט שבה מפורסם הקובץ, והממונה יפרסם באתר האינטרנט של הרשות להגנת הצרכן והסחר ההוגן הפניות לכל אתרי האינטרנט שבהם מפורסמים קבצים כאמור.

(ג) הממונה רשאי לפטור קמעונאי גדול מהחובה לפרסם מחירים כאמור בסעיף קטן (א) לגבי חנות מחנויותיו, לתקופה מסוימת ובתנאים שיקבע, אם מצא שאין באפשרותו לפרסם את המחירים לגבי אותה חנות בהתאם להוראות אותו סעיף קטן.

(ד) בלי לגרוע מהוראות חוק הגנת הצרכן, פרסום לפי סעיף זה יכלול, בין השאר, מידע בעניינים המפורטים להלן, וכן כל מידע נוסף הנדרש לשם ביצוע השוואת המחירים, והכל כפי שיקבע השר באישור שר האוצר:

(1) רשימת המצרכים הנמכרים בחנות בדרך כלל או בתקופה קבועה בשנה, והיו במלאי החנות סמוך לזמן הפרסום;

(2) מחירי המצרכים, לרבות המחירים לסוגי צרכנים שונים;

(3) כל מכירה מיוחדת כהגדרתה בסעיף 8 לחוק הגנת הצרכן, לרבות מבצעים והנחות ובכלל זה תנאיהם ומועדי פקיעתם;

(ה) כל אדם רשאי לגשת לפרסום, למידע ולנתונים הכלולים בו לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ד), ולהשתמש בהם, באופן חופשי ובלא תמורה, לצרכים פרטיים או מסחריים; השר, באישור שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות להבטחת ביצוען של הוראות סעיף קטן זה.

(ו) השר, באישור שר האוצר, יקבע הוראות בדבר אופן הפרסום, הנתונים שיפורסמו, תדירות עדכון הפרסום, גישה אליו וכן כל הוראה אחרת הנדרשת לביצוען של הוראות סעיף זה.

עונשין – פרק ג' 31. קמעונאי גדול שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר שלושה חודשים או קנס פי שבעה מהקנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין:

(1) לא פרסם את המחיר הכולל העדכני של מצרך שהוא מוכר, באופן האמור בסעיף 30(א), (ב) ו-ו) או לא פרסם מידע בעניין שיש לפרסמו לפי סעיף 30(ד), בניגוד להוראות לפי הסעיפים האמורים;

(2) פרסם מידע שיש בו כדי להטעות לקוח, לרבות פרסום מצרך ברשימת המצרכים הנמכרים בחנות בדרך כלל או בתקופה קבועה בשנה, אשר לא היה במלאי החנות סמוך לזמן הפרסום, בניגוד להוראות סעיף 30(ד)(1).

32. סמכויות הממונה על הגנת הצרכן והסחר ההוגן
בלי לגרוע מהוראות סעיף 31, יראו עבירה לפי פרק זה גם כעבירה לפי חוק הגנת הצרכן, ולממונה יהיו נתונות, לעניין עבירות לפי פרק זה, כל הסמכויות שיש לו לפי פרקים ה' ו-ו' לחוק הגנת הצרכן.

סימן ב': עיצום כספי

33. עיצום כספי – פרק ג'
הפר קמעונאי גדול הוראה מההוראות המפורטות להלן, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה בסכום של 45,000 שקלים חדשים:

(1) לא פרסם את המחיר הכולל העדכני של מצרך שהוא מוכר, באופן האמור בסעיף 30(א), (ב) ו-ו) או לא פרסם מידע בעניין שיש לפרסמו לפי סעיף 30(ד), בניגוד להוראות לפי הסעיפים האמורים;

(2) פרסם מידע שיש בו כדי להטעות לקוח, לרבות פרסום מצרך ברשימת המצרכים הנמכרים בחנות בדרך כלל או בתקופה קבועה בשנה, אשר לא היה במלאי החנות סמוך לזמן הפרסום בניגוד להוראות סעיף 30(ד)(1) הסעיף האמור.

34. הפרה בנסיבות מחמירות
(א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי קמעונאי גדול הפר הוראה מההוראות המפורטות בסעיף 33, בנסיבות מחמירות, רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות פרק זה, שסכומו פי אחד וחצי מסכום העיצום הכספי שניתן להטיל בשל אותה הפרה לפי סעיף 33.

(ב) בסעיף זה, "נסיבות מחמירות" – הפרה הנוגעת למספר רב במיוחד של צרכנים; לעניין זה, חזקה כי הפרה שנעשתה על ידי קמעונאי גדול לגבי שתי חנויות לפחות המוכרות כחנויות של אותו קמעונאי גדול היא הפרה הנוגעת למספר רב במיוחד של צרכנים

הודעה על
כוונת חיוב

35. (א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי קמעונאי גדול הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה המפורטות בסעיף 33 (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סעיף, או לפי סעיף 34, ימסור למפר הודעה על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין הממונה, בין השאר, את אלה:

(1) המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה), המהווה את ההפרה;

(2) סכום העיצום הכספי והתקופה לתשלומו, בהתאם להוראות סעיפים 37 ו-39;

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני הממונה לפי הוראות סעיף 36;

(4) שיעור התוספת על העיצום הכספי בהפרה נמשכת או בהפרה חוזרת לפי הוראות סעיף 40.

זכות טיעון

36. (א) מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 35, רשאי לטעון את טענותיו לפני הממונה, בכתב או בעל פה, כפי שיוורה הממונה, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 45 ימים ממועד מסירת ההודעה.

(ב) הממונה רשאי, לבקשת המפר, להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א) בתקופה שלא תעלה על 45 ימים.

החלטת הממונה

37. (א) טען המפר את טענותיו לפני הממונה לפי הוראות סעיף 36, יחליט הממונה, לאחר ששקל את הטענות שנטענו, אם להטיל על המפר עיצום כספי, והוא רשאי להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 38.

(ב) החליט הממונה לפי הוראות סעיף קטן (א) להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו דרישה לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום); בדרישת התשלום יציין הממונה, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן כאמור בסעיף 39 ואת התקופה לתשלומו כאמור בסעיף 41.

(ג) החליט הממונה לפי הוראות סעיף קטן (א) שלא להטיל על המפר עיצום כספי, ימסור לו הודעה על כך.

(ד) בדרישת התשלום או בהודעה לפי סעיף קטן (ב) או (ג) יפרט הממונה את נימוקי החלטתו.

(ה) לא ביקש המפר לטעון את טענותיו לפי הוראות סעיף 36(א), בתוך 45 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב או בתוך תקופה ארוכה יותר שנקבעה לפי סעיף 36(ב), ככל שנקבעה, יראו הודעה זו, בתום התקופה האמורה, כדרישת תשלום שנמסרה למפר במועד האמור.

38. סכומים מופחתים (א) הממונה אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסימן זה, אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) השר, בהסכמת שר המשפטים ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להפחית את סכומי העיצום הכספי הקבועים בסימן זה, בשיעורים שיקבע.

39. סכום מעודכן של העיצום הכספי (א) העיצום הכספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת התשלום, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני הממונה כאמור בסעיף 36 –

ביום מסירת ההודעה על כוונת החיוב; הוגש ערעור על דרישת תשלום לפי סעיף 39(א) ועוכב תשלומו של העיצום הכספי לפי סעיף 46(ב), יהיה סכום העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום שבו הממונה הסכים לעיכוב התשלום או ביום שבו בית המשפט הורה על עיכוב התשלום, כאמור בסעיף 46(ב).

(ב) סכומי העיצום הכספי כאמור בסעיף 33 יעודכנו ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור שינוי המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום העדכון בשנה שקדמה לו; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) הממונה יפרסם ברשומות הודעה על סכומי העיצום הכספי המעודכנים לפי סעיף קטן (ב).

40. הפרה נמשכת והפרה חוזרת (א) בהפרה נמשכת ייוסף על העיצום הכספי הקבוע לאותה הפרה, החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה; לעניין זה, "הפרה נמשכת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה המפורטות בסעיף 33, לאחר שנמסרה למפר דרישת תשלום בשל הפרת אותה הוראה או לאחר שנמסרה למפר התראה מינהלית כמשמעותה בסעיף 43, בשל הפרת אותה הוראה וההתראה לא בוטלה כאמור בסעיף 44.

(ב) בהפרה חוזרת ייוסף על העיצום הכספי שהיה ניתן להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, מחצית סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה המפורטות בסעיף 33, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.

41. המועד לתשלום העיצום הכספי
העיצום הכספי ישולם בתוך 45 ימים מיום מסירת דרישת התשלום כאמור בסעיף 32.
42. הפרשי הצמדה וריבית
לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית עד לתשלומו; בפרק זה, "הפרשי הצמדה וריבית" – כהגדרתם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961.⁶

סימן ג': התראה מינהלית

43. התראה מינהלית
(א) היה לממונה יסוד סביר להניח כי קמעונאי גדול הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה המפורטות בסעיף 33, והתקיימו נסיבות המנויות בנהלים שהורה עליהם הממונה, רשאי הממונה להמציא למפר, במקום הודעה על כוונת חיוב, התראה מינהלית לפי הוראות סעיף זה.
- (ב) בהתראה מינהלית יציין הממונה מהו המעשה המהווה את ההפרה, יודיע למפר כי עליו להפסיק את ההפרה וכי אם ימשיך בהפרה או יחזור עליה יהיה צפוי לעיצום כספי בשל הפרה נמשכת או הפרה חוזרת, לפי העניין, כאמור בסעיף 40, וכן יציין את זכותו של המפר לבקש את ביטול ההתראה לפי הוראות סעיף 44.
- (ג) נוהלי הממונה לפי סעיף קטן (א) טעונים את אישור היועץ המשפטי לממשלה או משנה ליועץ המשפטי לממשלה שהוא הסמיך לכך, והם יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות להגנת הצרכן והסחר ההוגן.
44. בקשה לביטול התראה מינהלית
(א) נמסרה למפר התראה מינהלית כאמור בסעיף 43, רשאי הוא לפנות לממונה, בכתב, בתוך 45 ימים, בבקשה לבטל את ההתראה בשל אחד מטעמים אלה:

(1) הוא לא ביצע את ההפרה;

(2) המעשה שביצע, המפורט בהתראה, אינו מהווה הפרה.

⁶ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

(ב) קיבל הממונה בקשה לביטול התראה מינהלית, לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי הוא לבטל את ההתראה או לדחות את הבקשה ולהותיר את ההתראה על כנה; החלטת הממונה תינתן בכתב ותימסר למפר בצירוף נימוקי ההחלטה.

45. (א) נמסרה למפר התראה מינהלית לפי הוראות סימן זה והמפר המשיך להפר את ההוראה שבשלה נשלחה לו ההתראה, ימסור לו הממונה דרישת תשלום בשל הפרה נמשכת כאמור בסעיף 40(א); מפר שנמסרה לו דרישת תשלום כאמור רשאי לטעון את טענותיו לפני הממונה, לעניין הימשכות ההפרה וסכום העיצום הכספי, ויחולו הוראות סעיפים 36 ו-37, בשינויים המחויבים.

(ב) נמסרה למפר התראה מינהלית לפי הוראות סימן זה והמפר חזר והפר את ההוראה שבשלה נשלחה לו ההתראה, בתוך שנתיים מיום מסירת ההתראה, יראו את ההפרה הנוספת כאמור כהפרה חוזרת לעניין סעיף 40(ב), והממונה ימסור למפר הודעה על כוונת חיוב בשל ההפרה החוזרת; מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב כאמור, רשאי לטעון את טענותיו לפני הממונה ויחולו הוראות סעיפים 36 ו-37, בשינויים המחויבים.

סימן ד': הוראות כלליות

46. (א) על דרישת תשלום ועל התראה מינהלית ניתן לערער לבית משפט השלום שבו יושב נשיא בית משפט השלום; ערעור כאמור יוגש בתוך 45 ימים מיום שנמסרה דרישת התשלום או מיום שנמסרה החלטת הממונה בבקשה לביטול ההתראה המינהלית.

(ב) אין בהגשת ערעור על דרישת תשלום כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי אלא אם כן הסכים לכך הממונה או שבית המשפט הורה על כך.

(ג) החליט בית המשפט, לאחר ששולם העיצום הכספי, לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף קטן (א), והורה על החזרת סכום העיצום הכספי ששולם או על הפחתת העיצום הכספי, יוחזר הסכום ששולם או כל חלק ממנו שהופחת, לפי העניין, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

47. (א) הטיל הממונה עיצום כספי לפי פרק זה, יפרסם הממונה באתר האינטרנט של הרשות להגנת הצרכן והסחר ההוגן, וכן בדרך נוספת אם החליט כך, את הפרטים שלהלן, באופן שיבטיח שקיפות של הפעלת שיקול הדעת בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי:

- (1) דבר הטלת העיצום הכספי ;
- (2) מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבות ההפרה ;
- (3) סכום העיצום הכספי שהוטל ;
- (4) אם הופחת העיצום הכספי – הנסיבות שבשלהן הופחת סכום העיצום ואחוזי ההפחתה ;
- (5) פרטים על אודות המפר ;
- (6) שמו של המפר – אם המפר הוא תאגיד.

(ב) הוגש ערעור על דרישת תשלום לפי סעיף 46, יפרסם הממונה את דבר הגשת הערעור ואת תוצאותיו בדרך שבה פרסם את דבר הטלת העיצום הכספי.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (א)6, רשאי הממונה לפרסם את שמו של מפר שהוא יחיד, לאחר שנתן לו הזדמנות לטעון את טענותיו בעניין זה, אם סבר שהדבר נחוץ לצורך אזהרת הציבור.

(ד) על אף האמור בסעיף זה, לא יפרסם הממונה פרטים שהם בגדר מידע שרשות ציבורית מנועה מלמסור לפי סעיף 9(א) לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998⁷, וכן הוא רשאי שלא לפרסם פרטים לפי סעיף זה, שהם בגדר מידע שרשות ציבורית אינה חייבת למסור לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור.

(ה) פרסום כאמור בסעיף קטן (א) בנוגע לעיצום כספי שהוטל על תאגיד יהיה לתקופה של ארבע שנים, ופרסום כאמור בסעיף קטן (ג) בנוגע לעיצום כספי שהוטל על יחיד – שנתיים.

(ו) שר המשפטים, בהתייעצות עם השר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע הוראות לעניין אופן הפרסום לפי סעיף זה, כדי למנוע, ככל הניתן, את אפשרות העיון בפרטים שפורסמו לפי סעיפים קטנים (א) או (ג), לפי העניין, בתום תקופת הפרסום כאמור בסעיף קטן (ה) ; לא הותקנו תקנות כאמור, יפרסם הממונה באינטרנט את הפרטים המנויים בסעיפים קטנים (א) או (ג), לפי העניין, באופן שימנע ככל הניתן את זיהויו של המפר.

⁷ ס"ח התשנ"ח, עמ' 226.

48. שמירת אחריות פלילית (א) תשלום עיצום כספי, או המצאת התראה מינהלית, לפי פרק זה, לא יגרעו מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות המפורטות בסעיף 31, שהיא עבירה על חוק זה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), שילם המפר עיצום כספי או נמסרה למפר התראה מינהלית בשל הפרה כאמור באותו סעיף קטן, לא יוגש נגדו כתב אישום בשל אותו מעשה, אלא אם כן התגלו עובדות או ראיות חדשות, המצדיקות זאת.

(ג) שילם המפר עיצום כספי והוגש נגדו כתב אישום בנסיבות האמורות בסעיף קטן (ב), יוחזר לו הסכום ששילם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו ועד יום החזרתו.

(ד) הוגש נגד קמעונאי גדול כתב אישום בשל הפרה המהווה עבירה כאמור בסעיף קטן (א), לא ינקוט נגדו הממונה הליכים לפי פרק זה בשל אותה הפרה.

פרק ד': תיקונים עקיפים והוראות שונות

49. תיקון חוק הגנת הצרכן בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981,⁸ אחרי סעיף 4ג יבוא:

"חשיפה נאותה של ד4. (א) בסעיף זה, "מצרך מזון בפיקוח" – מצרך מצרכי מזון בפיקוח מזון שחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996,⁹ הוחל עליו בצו, ונקבע לו מחיר או מחיר מרבי לפי פרק ה' לחוק האמור או הוחל עליו פיקוח לפי פרק ו' לחוק האמור.

(ב) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבע הוראות לעניין חובת עוסק להקצות שטח מכירה ייעודי למצרכי מזון בפיקוח, בשטח, במיקום, באופן ובמועדים שיקבע, ובשים לב, בין השאר, לגודלו של העוסק, לסוג המצרך ולדרך אחסנתו."

⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' ...; התשע"ד, עמ' ...
⁹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 192.

50. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים
בתי משפט לעניינים מינהליים
משפט לעניינים מינהליים
בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000,¹⁰ בתוספת הראשונה, אחרי פרט 49 יבוא:
51. "50. קידום התחרות בענף המזון – החלטת הממונה על ההגבלים העסקיים לפי סעיפים 7(ב) ו-16(ד) לחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד-2014."
שמירת דינים
אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות לפי חוק ההגבלים העסקיים וחוק הגנת הצרכן או מהוראות כל דין אחר.
52. ביצוע ותקנות
השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו.
53. תחילה ותקנות ראשונות
(א) תחילתו של חוק זה ביום פרסומו (להלן – יום התחילה).
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –
- (1) תחילתו של סימן א' בפרק ב', למעט סעיפים 4, 12 ו-13 שבו, ביום כ"ד בטבת התשע"ה (15 בינואר 2015);
- (2) תחילתו של סעיף 30 שישה חודשים מיום תחילתו של תקנות לפי סעיפים קטנים (ד) ו-(ו) של אותו סעיף; תקנות ראשונות לפי סעיף 30(ו) יותקנו בתוך שישה חודשים מיום התחילה.
- (3) תחילתו של סימן ב' בפרק ג' ביום התחילה, ובלבד שעד אותו מועד הותקנו תקנות לפי סעיף 38(ב); לא הותקנו תקנות כאמור עד אותו מועד, ידחה השר, בצו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, את מועד תחילתו של הסימן האמור בתקופה שלא תעלה על שישה חודשים בכל פעם.
54. תקנות ראשונות
תקנות ראשונות לפי חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, כנוסחו בסעיף 49 לחוק זה, יובאו לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת בתוך שלושה חודשים מיום הפרסום.
55. סייג לתחולה והוראות מעבר לעניין אזורי ביקוש
(א) הוראות סעיף 17 לא יחולו על פתיחת חנות במקרקעין שהחווה לגביהם נחתם לפני יום ב' באדר ב' (4 במרס 2014); בסעיף זה, "חווה" – חוזה שמטרתו או תוצאתו עשיית עסקה במקרקעין לשם הקמת חנות גדולה, לרבות רכישה, מכירה, החכרה או השכרה של המקרקעין.

¹⁰ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשע"ג, עמ' 29.

(ב) הממונה ימסור לכל קמעונאי גדול הודעה בדבר אזורי הביקוש לפי סעיף 16(ב), בתוך שישה חודשים מיום התחילה.

(ג) עד למסירת הודעה בדבר אזורי ביקוש בהתאם לסעיף קטן (ב), לא יפתח קמעונאי גדול חנות גדולה נוספת, אלא באישור הממונה בכתב ומראש, ובהתאם לתנאי האישור; הממונה יאשר בקשה כאמור בתוך שלושים ימים מיום הגשתה לאישורו, ובלבד שמצא שאין חשש סביר שפתיחת החנות הגדולה תגרום לפגיעה בתחרות; קמעונאי גדול שפתח חנות גדולה נוספת, בניגוד להוראות סעיף קטן זה –

(1) דינו – מאסר שלוש שנים, או קנס שהוא פי עשרה מהקנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין;

(2) רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בסכום הקבוע בסעיף 27, לפי הוראות סעיף 28.

דיווח לכנסת 56. שר הכלכלה ידווח לוועדת הכלכלה של הכנסת, אחת לשנה, על יישום הוראות חוק זה, ובכלל זה על השפעתו על הגברת התחרותיות בענף המזון ובתחום מוצרי הצריכה ועל השינויים במחירי המצרכים, וכן על מספר היישומים הפעילים לשם השוואה עדכנית שוטפת של מחירי מצרכים וסלי מצרכים בהתאם לסעיף 30; דיווח ראשון לפי סעיף זה יהיה בתום שישה חודשים מיום התחילה.

02338413

נספח מס' מ-769/א'

(פ/19/292 ; פ/19/1294)

הסתייגויות ובקשות רשות דיבור

להצעת חוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ג-2013

הסתייגויות

לסעיפים 1 עד 29

אין הסתייגויות

לסעיף 30

חבר הכנסת ראובן ריבלין מציע :

בכותרת השוליים, אחרי "פרסום" יבוא "באינטרנט".

לסעיפים 31 עד 56

אין הסתייגויות

בקשות רשות דיבור

אין
